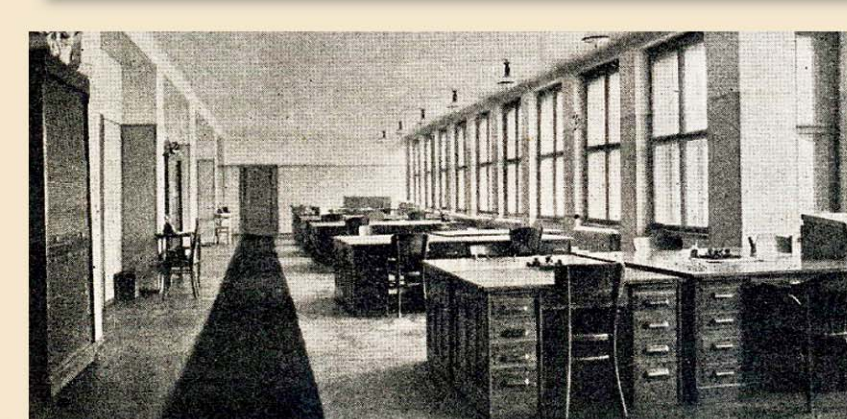
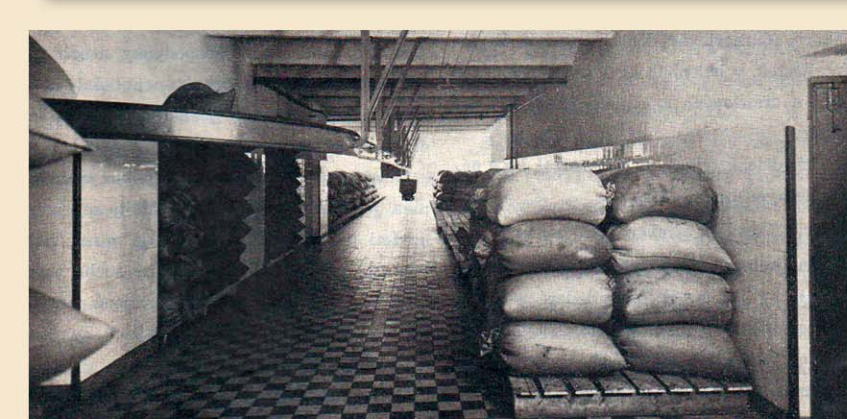
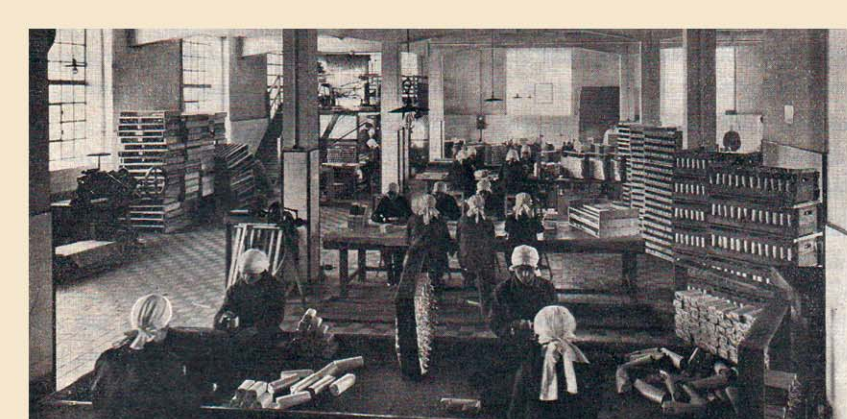

Z historie budovy na Těšnově 5, Praha 1

Tato neoklasicitní budova byla vystavěna **v období 1927 – 1928** jako administrativní budova **tzv. palác Velkonáкупní společnosti družstev – VDP** podle plánů pražského architekta **Adolfa Foehra**.

Vedle ústřední správy společnosti se v budově nacházela dále výroba prádla, sklady textilního oddělení a domácích potřeb, vzorkové sklady a několik bytů pro zaměstnance. Objekt sloužil od té doby de facto do současnosti družstevním organizacím, neboť po násilné likvidaci VDP v roce 1948 se sice stala budova nakrátko sídlem státního Velkodistribučního podniku, ale již v roce 1951 se do budovy nastěhovala tehdejší nejvyšší družstevní centrála – **Ústřední rada družstev**.

V současnosti je zde sídlo zastřešující instituce českého družstevnictví – **Družstevní Asociace ČR a má zde svůj prostor také Muzeum družstevnictví**. Budova je součástí památkové rezervace hlavního města Prahy.

V roce 2002 se do její historie nesmazatelně zapsala **povodeň, která zničila celý suterén i přízemí**, kde sahala voda do výše cca 1,5 metru.

V suterénu bylo od roku 1990 umístěno Muzeum družstevnictví a knihovna. Povodeň v roce 2002 zcela zničila původní expozici muzea a způsobila nenahraditelné ztráty ve fondu knihovny. Nyní má muzeum i knihovna svoje prostory v 1. patře budovy.

Velkonáкупní společnost družstev

Historie Velkonáкупní společnosti družstev je velice zajímavá a tvoří jednu z kapitol družstevního života v období 1. poloviny 20. století. V roce 1908 se zrodila pod názvem "Dělnická náкупní a výrobní společnost Jaroš a spol". O rok později byla provedena reorganizace na společnost s ručením omezeným a v roce 1912 byl změněn název na **Velkonáкупní společnost konsumních družstev v Praze (zkratka VDP)**. Tento název byl v roce 1928 upraven na **Velkonáкупní společnost družstev**, přičemž zkratka VDP zůstala v platnosti.

Členskou základnu VDP tvořila zpočátku pouze spotřební družstva, později se jejími členy stala i družstva výrobní, stavební, spořitelní a další.

Činnost VDP byla od jejího vzniku zaměřena na nákup, prodej, zprostředkování prodeje a výrobu. Jedním z prvních produktů, se kterými společnost obchodovala byly zápalky a není jistě bez zajímavosti, že autorem malované etikety těchto zápalek byl známý český malíř Mikoláš Aleš.

Ze skromných počátků vyrostl do začátku 20. let 20. století **úspěšně prosperující podnik, toho druhu největší v celé tehdejší Československé republice**, který postupně vybudoval rozsáhlou síť výrobních podniků a továren strategicky rozmístěných po celém území republiky. U velkých objektů byly přípojky na železnici. **Zboží, které bylo vyráběno v zařízeních VDP bylo „dobré zboží za přiměřenou cenu“.**

Značka VDP byla známá nejen v naší republice, ale i v zahraničí.

V roce 1939 se v prostorách budovy VDP tajně v odborných kurzech připravovaly **ohrožené děti židovského původu, které se podařilo zachránit před nacistickým režimem** do Dánska a později do Švédska.

Velkonáкупní společnost družstev „přežila období protektorátu a 2. světové války“ ale nepřežila únor 1948. **Po 40 letech úspěšné činnosti byla v roce 1948 násilně zlikvidována nařízeným splynutím se státním Velkodistribučním podnikem (zkratka VDP!).**

Emil Lustig

Při vzpomínce na VDP je nutné připomenout osobnost velmi úzce spojenou s činností VDP a sice **Emila Lustiga (1883 – 1962)**, který byl v letech 1910 – 1938 generálním ředitelem a předsedou představenstva VDP a velmi se zasloužil o úspěšnost této družstevní obchodní ústředny.

Emil Lustig byl jedním z předních představitelů československého dělnického družstevního hnutí v období mezi dvěma světovými válkami. Řadu let byl zástupcem československého družstevnictví v Mezinárodním družstevním svazu.

V roce 1939 byl nucen uprchnout před nacistickým pronásledováním do Švédska. Po celou dobu války byl ve spojení s Československou vládou v Londýně. Ihned po osvobození v roce 1945 se vrátil zpátky do republiky, avšak zapojit se do činnosti v československém družstevnictví mu nebylo umožněno. Po únoru 1948 se vrátil zpátky do Švédska, kde působil v Ústředí švédských družstev až do svého odchodu do penze v roce 1959. V emigraci také zemřel.

**MNOHO DALŠÍHO SE DOZVÍTE
V MUZEU DRUŽSTEVNICTVÍ
v 1. patře této budovy**

pondělí – čtvrtek 9.00 – 15.00 hod., pátek 9.00 – 13.00 hod.
Doporučujeme návštěvu předem zajistit telefonicky (+420 224 805 241)